

STROKOVNI LIST POŠTNIH NAMEŠČENCEV.

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1929.

I. leto.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

uredništvo in upravništvo lista

Jos. Štukelj:

„Dejanski kes“

po avstrijskem in jugoslovanskem kazenskem zakoniku.

Zločin in kazen sta pojma, ki ju izgovarjamo skoro v eni sapi. Saj tudi kazen sledi zločinu kakor senca za petami.

O kazni in nje svrhi so pravniki že prelili cele potoke črnila, uspeh pa je bil končno ta, da so pričeli dvomiti o vzgojni plati kazni in z institucijo pogojne obsodbe začeli od malih grešnikov odvracati pečat »kriminala«.

Zdrava pamet človeka, ki ni jurist, ne more razumeti, zakaj naj bi bil kaznovan človek, ki je zagrešil kak imovinski delikt, pa se je z oškodovancem sporazumel in mu povrnil škodo, še preden je za stvar izvedela sodnija. Čemu pritiskati takemu človeku na čelo tatinski pečat in ga za vedno izločiti iz družbe poštenjakov?

Na to je mislil že zakonodajalec avstrijskega kazenskega zakonika iz leta 1852, ki velja pri nas še do konca tekočega leta, ter je pod naslovom »nekaznivost tatvine in poneverbe radi dejanskega kesa« v § 187 določil, da vsaka tatvina in vsaka poneverba preneha biti kazniva, ako storilec sam, ne pa zanj kaka tretja oseba, zaradi dejanskega kesa, četudi na pritisk oškodovanca, poravna vso škodo, ki izvira iz njegovega dejanja, še preden izve za njegovo krivdo sodnija ali kako drugo oblastvo.

Isto velja tudi za udeleženca, to je za onega, ki je ukraden ali poneverjeno stvar skril, si jo prisvojil ali spečal v denar ali zamenjal za drugo stvar. Ako se da njegov delež pri škodi ugotoviti, zadostuje za nekaznivost, da poravna ta del škode.

Toliko zakonik.

Pri stvari torej ne gre za nikak notranji, duševni kes, temveč samo za zunanjo poravnavo povzročene škode. To na mora poravnati storilec sam, bodisi prostovoljno, bodisi šele na oškodovancev pritisk, ali celo šele na njegovo grožnjo z ovadbo.

Okolnost, da oškodovani stvari oziroma odškodnine neče sprejeti, ne izključuje nekaznivosti storilca, ako resno ponuja zadostno odškodnino. Zadostuje celo, da se z oškodovancem pogodi, da mu bo škodo v določenem roku, morebiti celo v obrokih poravnal.

Pogoj za nekaznivost pa je še ta, da za krivdo dotičnika še ni izvedelo sodišče, državno tožilstvo ali kako drugo oblastvo. Pod »oblastvom« se po razlagi sodne prakse razumejo samo one javne avtoritete oziroma oni javni organi, ki so po svoji službeni dolžnosti poklicani, da se brigajo za varnost imovine, red in mir in so dolžni skrbeti, da se v vsakem protizakonitem napadu na kako teh dobrin (imovina, red in mir) zadosti zakonu in da se krivci kaznujejo.

Pod oblastvom se potemtakem razumejo samo oni organi, ki so bodisi naravnost samo za to postavljeni, da čuvajo imovino, red in mir, kakor policija in žandarmerija, ali pa ki opravljajo poleg drugih nalog kot specialno službo

lokalne policije, kakor so na pr. županstvo odnosno občinski stražniki in podobni organi.

Interesantno je, da sodna praksa raznih inspektorjev (tudi poštних) in revizorjev, ki so ob pregledu blagajn ugotovili poneverbe, ni smatrala za »oblastvo« v smislu § 187 a. kaz. z. in da sodišča zato proti dolgorprstnim uslužbenecem niso uvajala kazenskega postopanja, če je uslužbenec pred inspektorjem poravnal škodo. Inspektorji zahtevajo kajpada takojšnjo poravnavo škode in se ne spuščajo v nobena pogajanja glede odloga ali roka povračila ali na odplačevanje v obrokih.

Marsikateri poštni uslužbenec se je na ta način že izmuznil kleščam državnega pravdnika, toda »dejanski kes« ga le ni mogel obvarovati pred disciplinsko kaznijo, ki v takih primerih ni bila mila in je običajno prinesla upokojitev z zmanjšanimi pokojninskimi užitki ali pa tudi odpust iz službe brez pokojnine.

Ker morajo pogodbeni poštarji ob nastopu službe položiti kavcijo, pripominjam, da niti položena kavcija niti sklicvanje nanjo ne reši pogodbenega poštarja kazenskosočne kazni v slučaju utaje. Škodo mora takoj poravnati neglede na kavcijo.

Brez pomena je, ali je sodišče odnosno oblastvo izvedelo za tatvino oziroma utajo, poglavitno je samo to, da še ni izvedelo, kdo je krivec oziroma, da ta še vsaj ni bil osumljen.

Pravočasna poravnava škode je marsikateriga državnega nameščenca, ki je v stiski podlegel izkušnjam in posegel v državno blagajno ali se izpozabil na kakem drugem zaupanem denarju, obvarovala izgube službe in pokojnine, težke nesreče in ječe. Saj je imela po § 26 kaz. zakona odnosno po zakonu z dne 15. novembra 1867 vsaka obsodba radi hudodelstva za posledico tudi izgubo državne službe in pokojnine. Kot hudodelstvo pa se je kvalificirala vsaka uradna poneverba zneska od 251 Din dalje, tatvina pa od zneska 1001 Din, v nekaterih slučajih tatvine tudi že od 251 Din dalje, ali celo neglede na znesek oziroma vrednost.

Novi kazenski zakonik, ki bo v celoti uveljavljen z novim letom, ima drugačna določila. Nekateri paragrafi jugoslovanskega zakona, to so §§ 133., 319, 371, 379, 384 do 390, 395, 397 in 401 ter nekatera poglavja občega dela se po določilu zakona o pobijanju zlorab v službeni dolžnosti z dne 30. marca 1929 — korupcijski zakon — v aprilu t. l. že stopili v veljavo. To so baš določila o utaji (poneverbi), raznih zlorabah uradne oblasti, podkupovanju in podobnih čednostih, s katerimi se aktiven državni uslužbenec ne sme dičiti.

Kak vpliv bo imela v bodoče poravnava škode po tatu in utajilcu, določa § 321 novega kaz. zakonika, ki pravi: Če tat v primeru § 314 ali utajilec v primeru § 318 prostovoljno oškodovancu vrne stvar ali povrne njeno vrednost pred obsodbo, omili sodišče kazen po svobodni oceni. Ako pa je to storil pred pokrenjenim postopanjem, ga sme sodišče tudi oprostiti vsake kazni.

Opažamo torej, da novi zakon ne pozna več nobene mi-

losti za one, ki zagreše uradno utajo. Utajo, ki jo zakriva državni nameščenci v izvrševanju javne službe, obravnava namreč § 319, ki ga pa zakonodajalec v § 321 namenoma ne citira, tako da državnega nameščenca, varuha, skrbnika in vzgojitelja, ki je zakrivil utajo nad zaupano imovino, brezpogojno zgrabi mašinerija paragrafov.

Sicer se po novem zakonu kvalificira uradna utaja za zločinstvo (hudodelstvo) šele od zneska 1000 Din dalje, toda vsaka, tudi najmanjša uradna utaja, se kaznuje poleg zaporne kazni še z izgubo častnih pravic (§ 319). Izguba častnih pravic pa sestoji med drugim tudi iz izgube pravice do državne ali kakršnekoli druge javne službe ali do javnih poklicev (§ 47).

Res je, da se trajna izguba častnih pravic izreka samo pri obsodbah na smrt ali na robijo (ječo) preko petih let, v drugih slučajih pa le začasno, in sicer za dobo enega do petih let, računajoč od dne, ko je kazen prestana, zastarana ali odpuščena, da bi se teoretično tak uslužbenec po prestani kazni in preteku dobe, za katero so mu odvzete častne pravice, mogel vrniti v državno službo, ker tudi člen 4 zakona o civ. uradnikih samo za to dobo odreja takim osebam sposobnost postati državni nameščenec. Vendar pa je praksa taka, da se ne sprejemajo nazaj v službo, kamoli še nanovo nameščajo osebe, ki so zakrivile dejanja, katera se kaznujejo s prestankom službe, zlasti pa ne osebe, ki so že enkrat pokazale, da ne razločujejo natanko med svojimi in tujimi dobrinami in jim je zaradi tega morda že kdaj prestala državna služba.

Še ena velika razlika je med § 187 avstr. kaz. zakonika. Dočim namreč avstr. k. z. kategorično določa, da v slučaju dejanskega kesa preneha biti dejanje kaznivo, in je popolnoma izključena vsaka kazenskosodna kazni, določa novi kaz. zakonik samo to, da sodišče v takem slučaju sme koga oprostiti vsake kazni. Sodišče potemtakem postopanje uvede in sodnik oziroma senat popolnoma svobodno oceni, ali naj storilca kaznuje ali oprost. Seveda velja to za tatvine sploh in za poneverbe zasebnikov, za uradne utaje pa to določilo, kakor sem že omenil, ne velja.

Kaj je napotilo zakonodajalca, da je poostril določila o uradni utaji, oziroma pri taki utaji izključil nekaznivost, čeprav je bila škoda poravnana, mi ni znano. Ne bomo pa na napačni poti, ako to pripišemo številnim utajam in podobnim zlorabam državnih nameščenecov z zaupanim denarjem in imovino, ki jih je prinesla revščina in razrvana povojna psihoza. Marsikdo se je na ta način celo prikopal do pokojnine in dosmrtni rente, ker zaradi krepkega zdravja ni mogel marodirati, služba mu pa iz kateregakoli razloga ni več dišala.

Za bodoče naj vsak državni nameščenec, ki ima opravka z zaupanim denarjem, pomni, da ga bo vsaka, tudi najmanjša utaja, kadar bo odkrita, spravila ob službo in pokojnino.

K poglavju o poštno-telegrafski šoli.

Da si tudi drugod ne žele »oživljene poštne telegrafske šole«, priča članek v letošnji 12. številki beograjske »Naše Pošte«.

Pisec tega članka pravi:

»Nekateri krogi v pt. stroki so strmeli nad tendenciozno razširjeno novico, da se hoče edino pravilni sistem sprejemanja in izobraževanja pripravnikov za uradnike pt. stroke, sistem, ki je za ta tri leta pokazal najboljše uspehe in znamenja za boljšo bodočnost naše stroke, zamenjati s slabšim, času neprimernim in preživljenim sistemom iz prejšnjih let, ko je tak sistem po sili okolnosti in neurejenosti v stroki in državi bil vsiljen.

Ljudje, ki so leta in leta iskali in hoteli reform, »stvarnih reform« v pt. stroki, niso mogli verjeti, da bi se mogla v sedanjem času odpraviti ena najvažnejših reform glede rekrutiranja osebja in da bi se mogli vrniti k staremu sistemu, ki

zahteva manj izobrazbe, kakor jo imajo mladeniči, ki dovrše srednjo šolo in ki stopajo s tako izobrazbo v stroko, ki bi morala briljirati s čim inteligentnejšimi uslužbenci. Ali naj sedaj, ko dajejo srednje šole ogromno število maturantov, zahtevamo nedovršene dijake s šest razredi, dočim so natečaji za maturantske višje pt. tečaje pokazali silno zanimanje maturantov za to? Ali naj poleg III. kategorije, v kateri bi morala biti večina uslužbencev, to je uslužbencev z najmanj 4 razredi gimnazije, ustvarjamo še neko »srednjo« II. kategorijo, samo zato, ker bi morali biti dijaki s 6 razredi gimnazije dve leti na plečih pt. uprave, ker bi zastoj prejeli razne pomoči in se končno komaj prerili pri zaključnem izpitu, kar so izkusili vsi učitelji, ki so predavali v pt. nižjem in v pt. višjem tečaju?

Ali naj zavremo pravilni disciplinski uradniški red v višjem pt. tečaju in se vrnemo k pt. šoli z dijaki, ki so prejeli 700 Din mesečno in potem drzno štrajkali zato, ker niso dobili obleke, uniforme v trenutku, ko so jo želeli, ki pa so jo takoj potem, ko so jo dobili, zastavili ali prodali?

Ali ni bolje dobiti dovršene maturante, kakor pa dijake pt. šole v čisto strokovni šoli poučevati nemški, francoski, srbohrvatski jezik, matematiko itd., dočim se v višjem pt. tečaju, v katerem so lahko tudi dovršeni pravniki in mehaniki, poučujejo samo čisto strokovni predmeti?

Pisec pravi nadalje, da bi lahko naštel še več takih vprašanj, da pa si jih hoče prihraniti za drugič, pribija pa še tole:

1.) Ni res, da se je pt. šola izkazala, da je »veliko bolj praktična«, marveč ravno narobe je res: sedanji način izobraževanja pt. pripravnikov I., II. in III. kategorije je bolj pripraven, resnejši in bolj dovršen.

II. Tudi dovršeni slušatelji višjega tečaja (in tudi nižjega) gredo v vse kraje države in niti eden ni zapustil stroke, razen ako ga je k temu pripravilo preganjanje.

3.) Smoter višjega tečaja je tudi ta, da se uradniki I. kategorije dobivajo iz same stroke, ne pa da nam I. kategorijo polnijo tuji akademiki, bivši funkcionarji drugih strok, advokati itd.

4.) Naposled pa še to: zakaj bi pt. uprava po sili morala obdržati v stroki dovršene dijake pt. šole samo zato, ker so končali to šolo, čeprav nimajo nobene volje za stroko in službo, »ker jih druga stroka neče sprejeti«?

Tako pisec članka!

Uredništvo »Naše pošte« pripominja sicer k temu članku, da se z njim v celoti ne strinja, mi pa smo z njim zelo zadovoljni, ker nas v našem objektivnem stremljenju za čim boljši naraščaj in razvoj stroke samo podpira in potrjuje.

Ameriško, nemško in naše poštarnstvo.

E. Nozar. — Vojmir Lepodolski.

(Konec.)

Dr. Feyerabend je ugotovil, da je uspeh brzajavnih in telefonskih uradnikov v Ameriki splošno večji kakor na Nemškem. Obenem je sprožil zanimivo vprašanje, ali bi ne bili veliki uspehi ameriškega brzajava in telefona mogoči tudi na Nemškem — ako bi bila dana prednost zasebnemu obratu pred državnim obratom. Pri svoji izpeljavi pa ni prišel do pozitivne rešitve teoretičnega vprašanja, izrazil pa je prepričanje, da je treba dati obratni upravi več svobode. Dejal je, ako se dovoli nemškemu poštarnstvu v gospodarski in pristojbinski politiki več svobode, se bo doseglo zbog nemške znanosti več marljivosti in čuta za dolžnosti kakor tudi več časti v državnem obratu. Deležni bi bili istih številnih uspehov, kakršne so dosegle ameriške zasebne družbe.

Nesporno je, da se bode izpeljava državnega tajnika dr. Feyerabenda tudi pri nas kdaj omenjala. In sklicevali se bodo na ameriško delo v brzajavnih in telefonskih centralah. Ka-

zali bodo na intenzivno delo, z drugimi besedami na rastoči delovni kvantum. Ali pa je proučeval dr. Feyerabend tudi kvaliteto izvršenega dela? In pa bodo tisti, ki se bodo sklicevali na ameriške odnose, tudi poznali druge ameriške odnose, odnose z druge strani? Studirane so bile smernice v strokovnih brzojavnih in telefonskih uradih. Ali danes vé že ves svet, da v Ameriki ne poznajo poprav, ne poznajo korektur — nekaj posebnega vsekako za nemške in naše poštne delovne razmere — ker se jim to ne izplača. Blago in delo je tam hitro sfabricirano, a tudi traja kratko dobo. Američanka ne popravlja nogavic, preluknjane zavrže. Ameriški obrtnik in trgovec ne da avtomobila čez nekaj let popraviti, ampak kupi si novega. To je pač mogoče v državi, ki se potaplja v denarju, v državi, kateri je dolžan cel svet. Nemške in naše razmere so navajene dajati v prvi vrsti tudi izborna kvalitativno delo.

Uspeh ameriških kolegov telegrafistov in telefonistov je na vsak način večji od našega. To se mora priznati. In to iz maisikatega vzroka. Eden izmed njih, s stališča obratovanja najvažnejši, je faktum, da imajo po vsej Ameriki samo en delovni sistem pa en in isti brzojavni in telefonski aparat. In najvažnejše je to, da v Ameriki ne štedijo z osebjem kakor na pr. na Nemškem in pri nas. Pri nas kakor na Nemškem in na Nemškem kakor pri nas: sama varčevalna komisija, mehanične naprave, nezmislne odredbe in razni drugi eksperimenti, kar je vse vkup malo vredno. Moj Bog, ali si moremo misliti v naših uradih jazz-band? Vsi veste, da je to utopija. Pa tudi ko bi ga uvedli, bi tako planili po nas od vseh strani, da bi nas na mah minilo vse veselje.

Napisali smo ob kratkem nekaj misli za primerjavo razmer. Proučujmo skrbno in marljivo znanstveno upravo dela, naš vodnik bodi taylorizem kakor nov prerok svetovnega delovnega razvoja. Uspehi taylorizma, kakršne imajo v Ameriki, se ne morejo pričakovati tam, kjer ni a priori razumevanja za temeljno spoznanje izboljšanja strokovnega dela. Pa kakor se nemški kolegi skušajo polagoma prilagoditi razmeram, tako zastopamo tudi mi svoje nazore, da je treba osnovne pogoje našega prometa prilagoditi novim smotrom, če hočemo, da bo uspeh pozitiven in časten. Uvajati pa nekaj samo zato, da bi imeli tudi mi, ker je uvedeno drugje, brez potrebnega izvida v stvari je — sit venia verbo — »strokovno šumarstvo«.

Telefon v švicarskih šolah.

Z ozirom na gotove dolžnosti telefonskega abonenta v manipulaciji krajevnega in medkrajevnega telefonskega omrežja je sklenila švicarska poštna uprava, da uvede v šole nauk o telefonu za učni predmet, da bi se učenci že v šoli seznanili z modernim, splošno rabljenim občevelnim sredstvom. Dasi je v imeniku telefonskih naročnikov na prvih straneh jako natančno popisano postopanje, kako se morajo rabiti telefonski aparati, je vendar jako malo ljudi, kateri bi ta navodila prečitali in se tudi po njih ravnali. Zaradi tega se počasi vrši telefonski promet in morajo stranke dlje časa čakati, da pridejo na vrsto. Napravili so nekaj uspešnih poizkusov, na katere so bili povabljeni švicarski prometni uradi, da bi se posvetovali s šolskimi vodstvi o uvedbi praktičnih šolskih vaj v telefoniranju. Te vaje se imajo začeti v mestnih učilnicah, za temi pa tudi v ljudskih šolah. Vbodoče bo vsak učenec, ki dovrši šolo, lahko priglasi krajevne in medkrajevne govore, ker bo znal s telefonom pravilno ravnati. Tudi v strokovnih šolah bo nauk o telefoniranju učni predmet. Teorijo o mikrofonu in telefonu in njih sestavnih delih bodo učencu pojasnjevali tako, da bo primerna njih starosti. Tudi se bodo učenci poučili, kako se ugotovijo in odpravijo manjše telefonske napake. Predavanja bodo imeli aktivni poštni uradniki. Za učne tečaje da poštna uprava na razpolago vse potrebne aparate in pripomočke v isti izvršbi, v kateri se rabijo v telefonskem

prometu. Vaje bodo samo v popoldanskih urah, ko je manjši telefonski promet. Švicarska poštna uprava upa, da bo na ta način zelo izboljšala manipulančno službo, a poleg tega zbudila zanimanje za čisto uporabo telefonske naprave.

Društvene vesti.

Maturantsko društvo ima svoj občni zbor v soboto, dne 4. januarja 1930 v restavraciji »Slon«. Udeležba obvezna za vsakogar, ki ne bo službeno zadržan.

Osrednje društvo nižjih pt. uslužbencev, krajevna skupina Maribor, vošči vsem tovarišem in tovarišicam vesele božične praznike ter srečno in veselo novo leto, hkrati pa vabi vse na svoj l. dobrodelni plesni venček, ki ga priredi 11. januarja 1930 pod pokroviteljstvom oblastnega upravnika pošte in telegrafa, gosp. Alojzija Gregoriča. Društvo prosi vse cenjene gg. uradnike kakor tudi nižje pt. uslužbence, da bi to humanitarno prireditev po vseh svojih močeh podprli.

Zahvala.

Podpisani se Osrednjemu društvu nižjih pošt. in brz. uslužbencev v Ljubljani najtopleje zahvaljujem za izplačilo posmrtnih podpore za pokojno ženo.

Andrej Baucon, zvaničnik, Maribor 1.

Iz gospodarske zadruga.

Vse člane obveščamo, da smo sklenili pogodbo za nabavo blaga na nakazila tudi z modno trgovino Berko v Ljubljani, Dunajska cesta št. 5. Ta tvrdka ima v zalogi sledeče vrste blaga: ovratnike in moško perilo vseh vrst, damske in moške nogavice in rokavice, damske in moške žepne robce, letne in zimske dokolenice za kratke hlače, moške dežnike, puloverje, naramnice, kravate, moške klobuke in čepice ter kovčge vseh vrst. Člani, ki si želijo pri tej tvrdki nabaviti blago, naj si preskrbijo nakazilo naše zadruga in ga oddajo po nakupu pri blagajni omenjene tvrdke.

Zahvala. Vsem tovarišem, ki so se na naš poziv glede obvestila zaradi fižola in sadja v res hvalevrednem številu oglasili, bodi na tem mestu izrečena topla zahvala.

Vsem članom voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

To in ono.

Gradbeni minister g. St. Savković je obolel in se zdravi na Dunaju. Za čas njegove odsotnosti vodi naš resort minister brez portfelja g. Nik. Uzunović.

Za povišanje stanarine. Začetkom novembra je Zveza javnih nameščencev v Zagrebu na svoji redni seji sklenila, da se predloži nujna predstava kraljevski vladi, s posredovanjem Glavnega saveza. Predstavka vsebuje prošnjo za zvišanje stanarine državnim uslužbencem vsaj za mesta, ki štejejo nad 10.000 prebivalcev, na višino, ki bi vsaj približno odgovarjala današnjim dejanskim cenam stanovanj.

Delovna doba uradnikov. Izdal Mednarodni urad dela v Ženevi (v francoščini in nemščini). Junij 1929. Ta spis je izmed prvih del, katerih izdaja je bila sklenjena na prvi mednarodni uradniški konferenci. Kakor je videti, je postavljen spis na zelo široko podlago. Po želji konference bi se imela proučiti delovna doba vseh državnih, deželnih in samoupravnih uradnikov. Spis se pa omejuje samo na uradnike centralnih uradov, na provincialne in na nekatere tipične samoupravne uradnike. Prometni, torej tudi poštni prometni uradniki se v spisu ne omenjajo. Popisana je delovna doba v najvažnejših evropskih deželah, in sicer: v Belgiji, na Nemškem, Češko-slovaškem, Francoskem, Britanskem, Nizozemskem, Poljskem, Španskem, v Švici in v Jugoslaviji. Dela se na to, da bi izšel

dodatek knjigi, ki bi obravnavala delovno dobo uradnikov v državnih prometnih podjetjih. Ta dodatek bo gotovo zelo zanimiv, ker se bodo po njem lahko primerjale delovne razmere posameznih evropskih držav. Ko izide dodatek, bomo o njem še poročali.

Švicarska vlada za poštni avtomobilski obrat. Švicarska poštna uprava je že lani delala zanimive poizkušnje z avtomobili, ki jih namerava rabiti za prevažanje oseb, pisemskih in paketnih pošilk čez visoka in ozka alpska sedla. Kakor se da sklepati iz uspešnih poizkusov, bo v dogledni bodočnosti drdral poštni avtomobil s potniki ter s pisemsko in paketno pošto po lepih cestah, zgrajenih visoko gori v Alpah. Švicarski avtomobilski poštni obrat bo vsekako edini svoje vrste na vsem svetu. Znano je, da že danes obratujejo čez švicarske Alpe v poletenskih mesecih avtomobilske vožnje, ki so veliko boljše organizirane kakor v katerikoli drugi deželi, kjer je poštni avtomobilski promet v državnih rokah. Ta prometna panoga je bila v Švici uvedena pred 78 leti. Tedaj je bilo v rabi 406 voz. Danes ima švicarska poštna uprava že 3068 avtomobilov in 1551 sani. Na nekaterih cestah so pa še danes v rabi poštne vozove s konjsko vprego. Vseh poštne konje je 648, ali motorna vozila so napravila tudi na visokih alpskih cestah popoln prevrat. Švicarski poštne uradi so rabili najprej avtomobile, ki so jih prevzeli od vojaške uprave. Ti avtomobili so imeli polna platišča, katera pa so zadnja leta čisto izpodrinile Dunlopove pnevmatike. Dandanes rabljena vozila imajo lopate, krampe, sekire in razno drugo orodje. Na poštne avtomobileskih cestah opravlja svojo službo 192 lahkih avtobusnih vozil, od teh jih je 63, ki imajo po 60 k. s., ter 182 težkih tovornih avtomobilov. Ta vozila posredstvom prevoza tudi z visokoležečimi planinskimi kraji. Danes ni na svetu dežele, ki bi se mogla v tem primerjati s Švico. Razširjenje prevoza tudi na zimski čas bo značilo znaten napredek v prevozništvu švicarske republike ter pomen avtomobilizma tako povzdignilo, da bo zbujal nase pozornost vsega sveta. Tako umejo Švicarji pospeševati turizem, ki je silno važna panoga v njih narodnem gospodarstvu.

Poštna podzemna železnica v Londonu. V Londonu je podzemna železnica za osebni promet. Poleg te železne ceste tako imenovane »Tubes«, je še ena železnica, ki jo je napravila poštna uprava. Poštna železnica se imenuje »Mail Tubes«. S to napravo je znatno olajšan poštni poulični promet, zakaj poštni promet v Londonu znaša na dan 750 ton poštne pošiljke. Pri gradbi podzemne železnice za poštne promet so se ravnali po izkušnjah, ki so si jih pridobili pri stavbi londonske »Tubes«. Železnico so začeli graditi l. 1913, ali zaradi vojne se je delo ustavilo ter pričelo iznova l. 1919. Stavba in vse tehnične naprave so bile dokončane l. 1924. Železnica gre 15 do 24 metrov pod zemljo in je 10,5 km dolga. Z njo je zvezan poštni okraj Paddington (zapadna stran Londona) s poštnim uradom Whitechapel, ki je v vzhodnem londonskem predmestju. Na železnici je šest postaj pod poštne uradi. Vlaki gredo brez spremstva poštnega osebja. Prevažanje vodi uslužbenec na postaji z električnim pogonom. Na vagone nalože lahko po 500 kg. Hitrost vlakov ali posamičnih voz se menjava med 30 do 50 km na uro. Vzorec te železnice je bil razstavljen na svetovni razstavi v Wembley.

Italijanski proračun. O italijanskem poštnem in brzojavnem proračunu za leto 1927-28 je prinesel Mednarodni

urad dela nekaj zanimivih podatkov. Število prebivaistva 40.799.000 na ploskvi 310.137 štirinajških km. Stalež osebja na dan 31. decembra 1927: a) računskih, upravnih in prometnih uradnikov najvažnejših uradov 74.317; b) stalno nameščenih uslužbencev uradov druge vrste 33.187; c) selških listonoš 11.753; d) »zbiralcev« 1089. Odpravljenih je bilo l. 1927 34.279.000 brzojavk, 14.837.000 paketov, 3.055.000 šekov. Proračunskih števil ni bilo navedenih, zakaj v času, ko so se dajale informacije, še ni bil odobren proračun od parlamenta. Poštne brzojavne in telefonske promet je docela avtomatski. Proračun mora potrditi parlament. Promet si mora svoje izdatke sam kriti. Prebitek je slednje leto in se steka nekaj v rezervni in investicijski sklad, nekaj pa v državno zakladnico. Vsi državni uradi in obrati so oproščeni poštne. Za to ugodnost se nič ne vpiše v dobro. Kakor poroča »Popolo d' Italia« z dne 13. decembra 1928, je prometni minister objavil bilanco za leto 1927-28. Po njej so znašali poštne in brzojavne dohodki 989,8 milijona lir, izdatki pa 901,7 milijona lir, tako da je bilo prebitka 88,1 milijona lir. Poročilo pove tudi, da je bilo število osebja skrčeno na 32.314 (to so zgoraj pod a) navedeni uradniki), vzlic temu, da je delo naraslo. To skrčenje je šlo na račun delovne dobe, ki je bila zvišana na 8 normalnih delovnih ur na dan. Za to pa so bile izplačane posebne nagrade, pri katerih pa je italijanska poštna uprava prihranila 285.000 lir v primeri k onim izdatkom, kateri bi bili odoadli na reducirane nameščence. 30. junija 1928 je bilo v Italiji 11.141 pošt. 192 glavnih poštne uradov in 385 ravnateljskih uradov.

Osebnosti.

Postavljeni: za služitelje 2. skupine: Frančiška Kalan pri obl. pt. upravi, Milena Rasberger na Mariboru 2 in Karel Vrhovnik v Šmarjah pri Jelšah.

Premeščeni: pb. ur. II/3 Bernard Naglič z Maribora 1 na Trbovlje 2 in Marija Bizjak iz Ljutomera v Celje; pb. ur. II/4 Pavel Žak iz Marenberga na Maribor 1, Marija Lort iz Mute v Marenberg in Teja Kenda z Ljubljane 1 na Beograd 1; zvan. 3. skup. Vida Stadler iz Velenja v Laško in Alojzija Adamič z Ljubljane 1 v Grosuplje; služ. 2. skup. Rupert Meglič iz Šmarja pri Jelšah na Maribor 2.

Umrli: zvan. 1. skup. Josip Rak v Sevnici.

Prestanek službe: pb. ur. II/5 Ivanu Joštu na Mariboru 1 in Antonu Udirju na Ljubljani 1 je prestala služba, pt. minip. III/3 Marta Rabič roj. Burger v Ptuju je podala ostavko.

Poroke: zvan. 3. skup. Ivan Zabel na Jesenicah na Gor. se je poročil z zvan. 3. skup. Karolino Šeme, služ. 2. skup. Avguštin Orhovec na Jesenicah na Gor. s Frančiško Murovec, Josip Šivic na Ljubljani 1 z Antonijo Spetič in Angela Dovgan s pogodb. poštarjem v Št. Vidu pri Stični Ivanom Lužarjem.

Nabavljajte svoje potrebe pri tvrdkah, ki oglašajo v »Poštariju«. Pri nakupu se sklicujte na naše glasilo. Kdor podpira nas, tega podpiramo mi.

Člane društva »Dobrota« obveščamo, da je dne 16. IX. 1929 umrla Praprotnik Ljudmila, dne 18. XI. 1929 pa Gorečan Minka. Obe sta bili članici skupine »A« in »B«. — Odbor.

Današnji številki našega lista je priložen katalog dobro znanih čevljev »Humanik«. Na ta katalog opozarjamo vse naše čitatelje.

Pozor mladoporočenci!

Oglejte si zalogo! Otomane v raznih vzorcih, peresnice, žimnice, divane, salonske garniture dobite najceneje samo pri tvrdki

F. Sajović, Ljubljana,

Stari trg 6

24-1

Vino

prvovrstno in dobro znano se toči v gostilni hotela **Tratnik**, Sv. Petra cesta 25 in Martinova cesta pri Pavšku 26. Za obilen obisk se priporoča

A. Sumaro

Vesele božične praznike vsem čitateljem in prijateljem »Poštarija«. Za obilen obisk se priporoča

I. Sax,

konfekcija, Ljubljana, Mostni trg 14

Modna manufakturna trgovina

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 5.

Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja na obroke potom Gospodarske zadruge poštinih nameščencev.

Cene zmerne! Postrožba točna in solidna! 24—21

TUJEČ EVGEN

Ljubljana, Smoletova ulica šte. 3

Se priporoča za prodajo elektrotehničnega in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vloma varnih blagajn itd.

Samoprodaja za SHS barve proti rji „ANTOXID“. 12—10

Zahtevajte ilustrovani cenik naših izdelkov

Industrija **KARO** čevljev

Maribor, Koroška c. 19

4—3

Sedaj pred zimo je tisti čas, ko je treba, da Vaše šivalne stroje in gramofone očistite in popravite. Vse to Vam napravi najbolje mehanična delavnica:

J. Gustinčič v Mariboru
Tattenbachova ul. 14.

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodo-vodov. Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave. Centralna kurjava.

Leopoldina Muc

Gostilna pri Kosu, Krojaška ul. 6. Priporoča dobro in ceno kuhinjo ter sprejema abonente. Točijo se pristna štajerska in dalmat. vina. Za obilni obisk se priporoča.

THE REX Co.

LJUBLJANA, GRADIŠČE 10. — ZAGREB, SAJMIŠTE 56.

Telefon 268 Interurban. Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin.

12-11 Pisalni stroji na obroke.

Velika božična prodaja

po znižanih cenah. Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana

Mestni trg 18 5—1

Obleke

po meri in zgotovljene si

kupiš najceneje pri tvrdki

Davorin Bizjak

Ljubljana, Stari trg 8

Solidna in elegantna izdelava.

3—1

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev

A. Kos, Ljubljana,

Mestni trg 25

nasproti magistratu

6—4

Ljubljana

Poljanska c. 60

M. Zupančič

splošno modno krojaštvo

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela po najnovejšem kroju in najnižjih cenah. — Krasna izbira najnovejših vzorcev angleškega in češkega blaga. — Drž. nameščenci na obroke. 24—7

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg 26.

Damske galoše

par 35 Din

Snežni čevlji

par 99 Din

3—2

K moderni toaleti

spadajo v prvi vrsti moderni čevlji. Pred nakupom čevljev zahtevajte takoj veliki ilustrovani cenik brez vsakih stroškov od veletrgovine **Stermeckl**. Tamkaj boste našli med drugimi sledeče čevlje: Ševret Din 115, boks 159, moderne barvaste 225, 235, lak kombinirane 276, 284, snežne

čevlje 114, galoše 93, domače čevlje 26, 49. Ogromna izbira vseh vrst čevljev, najboljše kakovosti in nizkih cen. Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar. — Čez Din 500— poštne prosto pošiljanje blaga.

Veletrgovina in industrija konfekcije **R. Stermeckl**, Celje, št. 96, Slov.

Vaše potrebščine

za jesen in zimo v raznovrstnem
manufakturnem blagu nabavite
najbolje in po ceni le pri tvrdki

J. Preac

Maribor, Gl. trg 13

Poštni uslužbenci na obroke.

7-6

V Mariboru

se kupuje manufakturno
blago zelo ugodno pri tvrdki

Franjo Majer

na Glavnem trgu št. 9.

7-6

Eksportna hiša Luna

MARIBOR, Aleksandrova cesta 19.

Lastni izdelek pletenin i. t. d.

Damske in otroške obleke, jopice, pu-
loverji, vse vrste nogavic, razen tega
vse galanterijsko in kratko blago po
najnižjih cenah. — Poštni in sploh vsi
državni nastavljenici 5% popusta.

24-6

Tvornica dežnikov**L. MIKUŠ**

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov in sprehajalnih palic.

12-11

Trgovina usnja in čevljarских
potrebščin po najnižjih cenah
se priporoča

Franc Erjavec

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg 11 a.

12-11

Najceneje

se oblečete, ako ku-
pujete gotove moške
in deške obleke domačega izdelka pri

Jos. Olup, Ljubljana, Stari trg 2,

ki ima v zalogi tudi sukno in hlačevino,
čeških, angleških in domačih tvornic, na-
dalje klobuke, žemperje, perilo in kravate
v največji izbiri. Priporoča pa tudi znano
gostilno „pod Skalco“, kjer se točijo pristna
in najboljša dolenska in štajerska vina
najceneje.

4-4

**Laneno olje, firnež, emajlne in
ostale lake, oljnate barve**

in vse v stroko spadajoče blago, kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKI, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana-Medvode, lastnik Franjo Medić.

24-23

Podružnica Maribor -- Novi Sad.

Vsi dotični poštni nameščenci,

ki še nikoli niso kaj kupili pri splošno znani in renomirani
tvrdki

L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9.

naj vprašajo svoje tovariše in zvedeli bodo, kake ugodnosti
jim ta tvrdka nudi pri nakupu

vsega manufakturnega blaga

za moške obleke in plašče. Ogromna izbira vseh vrst v naj-
okusnejših desenh. Vodi tudi stalno

vse vrste platna za perilo in moške srajce od cefira, frenža, oks-
forda in puplina. — Dober sortiment raznovrstne svile za damska oblačila.

3-1

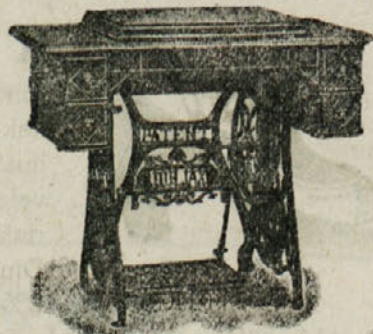
Čez 200 različnih vrst kožuhovine. — Vse to tudi na obroke. — Zahtevajte vzorce in cenik

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

4-4

Velika
zaloga
češkega in
angleškega
sukna

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne
tovarne. 15. letna garancija. Vezenje se po-
učuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Waffennrad
(Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. Posa-
mezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na
obroke! Cenike franko in zastonj.

9-8